

ОСОБЛИВОСТІ СЛОВОТВОРЕННЯ НЕОЛОГІЗМІВ В АНГЛІЙСЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Громовенко В.В.

Міжнародний гуманітарний університет

У статті досліджено шляхи оновлення мови політичного дискурсу та особливості словотворення неологізмів в сучасному англійському політичному дискурсі. На фактичному матеріалі текстів інтерв'ю політичних діячів в англійських електронних виданнях проаналізовано неологізми. Представлено та охарактеризовано можливі способи словотвору політичних неологізмів. Виявлено найбільш продуктивні способи адаптації нової лексики. Визначено, що у сучасній англійській мові загальною тенденцією творення неологізмів політичного дискурсу є скорочення.

Ключові слова: неологізми, політичний дискурс, словотвір, афіксація (суфіксація, префіксація), словоскладання, скорочення (усічення, аббревіація, телескопія), конверсія.

Постановка проблеми. Лексика в силу своєї мобільності швидко реагує на найменші зміни, що відбуваються в житті людей, вона перетворюється, відображаючи новітні досягнення в усіх сферах людської діяльності. Ніколи лексичний склад не оновлювався так швидко, як в епоху інформаційних технологій, коли влада мови є основним інструментом маніпуляції свідомістю мас.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Перетворення, що відбуваються в області політики, відмова дотримуватися незмінних стереотипів призводять до появи великої кількості неологізмів в американському політичному дискурсі. Неологізми в англійській мові присвячено вивченню таких мовознавців: І.В. Арнольд [6], Р.А. Будагов [1], Ю.А. Зацний [5], L. Bauer [7] та багатьох інших.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на зростаючий інтерес вітчизняних та зарубіжних лінгвістів до функціонування англійської мови у політичній сфері, власне неологізми ХХІ ст. в американських засобах масової інформації (далі – ЗМІ) не були предметом комплексного дослідження. Не викликає сумніву той факт, що проблема оновлення лексичного складу мови завжди буде актуальною, тому що процеси старіння і виникнення нових слів вічні. Актуальність роботи обумовлена необхідністю заповнити лауну щодо словотворення неологізмів в ХХІ ст. в англійській мові.

Метою нашого дослідження є встановлення способів творення неологізмів сучасного політичного дискурсу, яке доповнює і уточнює дані про словотворчу систему англійської мови.

Об'єктом дослідження є неологізми англійського політичного дискурсу.

Предмет дослідження – способи творення неологізмів.

Матеріал дослідження становлять 300 неологізмів, відібрані методом суцільної вибірки із політичних оглядів американських ЗМІ («The Washington Post», «Daily News», «The New York Times» за 2014-2015 рр.).

Виклад основного матеріалу. Створення нових слів здійснюється, в першу чергу, потребою суспільства у вираженні нових понять, що постійно виникають у результаті розвитку науки, техніки,

культури, суспільних відносин і т.п. [1]. Постійно зростаюча кількість нових слів та необхідність їх детального опису зумовили створення особливої галузі лексикології – неології – науки про неологізми [2].

Особливо багато політичних неологізмів з'являється в американському політичному дискурсі під час передвиборчої кампанії. Неологізми відображають не тільки прагнення політиків здобути підтримку певних соціальних верств виборців, а й ставлення виборців до політиків.

Актуалізація політичних неологізмів відбувається завдяки їх багаторазового повторення в промовах політиків та в ЗМІ. Вдалі політичні неологізми можуть увійти не лише в культуру однієї країни, але в культуру країн всього світу, перетворившись в інтернаціоналізми.

Неологізми-інтернаціоналізми утворюються шляхом з'єднання афіксів і кореневих морфем грецької та латинської мов, наприклад: *industry* (from Latin "industria"), *agony* (from Late Latin and Greek "agonia"), *constitution* (from Latin "constitutio"). Існує тверде переконання, яке ніхто не може оскаржити протягом тисячоліть, що класичні мови при найменуванні предметів і явищ відображають їх сутність більш точно, ніж сучасні.

Цією думкою не нехтують і творці сучасних політичних неологізмів. Незважаючи на те, що їх авторство іноді буває складно встановити, ясно, що класичні мови продовжують жити в сучасних мовах у вигляді окремих елементів, точно висловлюючи і відбиваючи сутність, тобто «природу речей» сучасного поняття.

Творення нових лексичних одиниць відбувається за певними словотворчим моделям, історично сформованим в даній мові. Неологізми останніх років в англоговірних ЗМІ зі сфери політичного дискурсу, а саме з політичних оглядів американських ЗМІ, дали великий матеріал для дослідження їх словотворчих особливостей. Важливо, що в ході аналізу різних словотворчих моделей, стало можливим виділити найбільш продуктивні способи і основні тенденції словотвору неологізмів.

За результатами дослідження встановлено, що творення неологізмів політичного дискурсу відбувається за допомогою чотирьох способів словотворення (див. табл. 1).

Таблиця 1
Словотворення неологізмів
політичного дискурсу

№	Способи словотворення	Частотність
1.	Афіксація	22%
1.1.	Суфіксація	13%
1.2.	Префіксація	9%
2.	Осново- / словоскладання	12%
3.	Скорочення	61%
3.1.	Усічення	25%
3.2.	Абревіація	15%
3.4.	Злиття (телескопія)	21%
4.	Конверсія	5%
Разом		100%

За результатами дослідження перше місце за продуктивністю посідає **скорочення**, яке становить **61%** від загальної кількості досліджуваних одиниць (див. Табл. 1). До скорочення відносимо **усічення основ (25%)**, наприклад: *corp* ← *corporation*; **злиття (телескопію) (21%)**, наприклад: *Amerasian* ← *American* + *Asian*; **аббревіацію (15%)**, наприклад: *PM* ← *Prime-Minister*.

3-поміж скорочення **усічення** є найпоширенішим способом словотворення політичних неологізмів за рахунок скорочення запозичених суфіксів:

member → *memb*;
liberation → *lib*;
demonstration → *demo*;
politician → *pol*;

Однією з основних особливостей словотворення розглянутих неологізмів є наявність телескопних номінацій. **Телескопія** – це такий спосіб словотвору, при якому нове слово виникає шляхом злиття повної основи одного вихідного слова з усіченою основою іншого або з злиття двох усічених основ вихідних слів. Наприклад:

European + *bureaucrat* → *Eurocrat*;
information + *mania* → *informania*;
private + *utopia* → *privatopia*;
sheep + *people* → *sheeple*;
slow + *inflation* → *slowflation*.

Отримані дані свідчать про тенденцію до продуктивності творення неологізмів-телескопізмів у сучасній англійській мові, що корелює з результатами дослідження Ю.А. Зацного: за останні десятиріччя значно виріс відсоток неологізмів-телескопізмів до 20% порівняно із 9% у минулому сторіччі [5].

Серед скорочень важливе місце посідають **аббревіатури** (див. Табл. 1). Найчастіше аббревіації позначають терміни, назви груп і організацій та утворюються за початковими літерами:

Business Communication Centres → *BCCs*;
Anti-Iraqi Forces → *AIF*;
post-feminist woman → *PFW*;

the countries of Brazil, Russia, India and China viewed as a group of emerging economies with large potential markets → *BRIC*.

Абревіація характеризується тим, що скорочене слово не є єдиним словесним позначенням відповідного поняття, а живе в мові поряд з повним словом, від якого воно утворилось: *PM* ← *Prime-Minister*. Таким чином, аббревіація – це скорочення лінгвістичних одиниць, в результаті

якого ціле заміщується частиною, що репрезентує все ціле [4, с. 225].

Друге місце за продуктивністю посідає **афіксація**, що становить **22%** від загальної кількості досліджуваних одиниць (див. Табл. 1). До афіксації відносимо **суфіксальний спосіб (13%)**, наприклад: *Bush* + *-ism* → *Bushism*; **префіксальний спосіб (9%)**, наприклад: *non-* + *union* → *non-union*.

При творенні неологізмів у політичному дискурсі за допомогою суфіксів виявлено випадки використання питомих англійських суфіксів. Наприклад, англосаксонський суфікс *-ship* вживається для створення абстрактних іменників зі значенням стану, положення: *leadership*, *friendship*, *lordship*. Суфікс *-ship* у поєднанні з морфемою *-man* створює абстрактні іменники зі значенням якості, ознаки: *brinkmanship*, *craftsmanship*, *showmanship*, *statesmanship*. Також слід вказати на англосаксонський суфікс *-dom* зі значенням стану, що в політичному дискурсі почав вживатися для створення нових слів: *bogdom*, *officialdom*.

3-поміж питомих англійських суфіксів виявлено суфікси *-philia* та *-phobia*, які раніше були окремими лексемами. Грецьке слово *philia*, що означає “*affection, fondness*”, перейшло в розряд англійської суфікса. Неологізм, створений шляхом зрощення даного суфікса з кореневою основою знаходить позитивне забарвлення, відображаючи сприятливе ставлення до означеного поняття: *Obamaphilia*, *Palinphilia*.

Те ж саме можна сказати про грецьке слово *phobia*, що означає “*fear, horror, aversion*”: такі неологізми утворюються шляхом зрощення власного імені із суфіксом *-phobia*: *Barackophobia*, *Obamaphobia*, *Palinphobia*, *Clintonphobia*.

Творення неологізмів у політичному дискурсі відбувається за допомогою суфіксів, які увійшли в англійську мову з грецької через латину: *-ism*, *-fy*, *-ize*, *-ian*. Наприклад:

Bush + *-ism* → *Bushism*;
Eurocentric + *-ism* → *Eurocentrism*;
collaboration + *-ism* → *collaborationism*;
an incentive + *-fy* → *to incentify*;
the history + *-ize* → *to historize*;
a dollar + *-ize* → *to dollarize*;
the US + *-ian* → *USian*.

Префіксальний спосіб творення неологізмів політичного дискурсу представлений такими префіксами: *over-*, *under-*, *micro-*. Наприклад:

over- + *voting* → *overvoting*;
under- + *decided* → *underdecided*;
micro- + *nation* → *micronation*.

За останній час у виданнях ЗМІ з'явилась велика кількість слів із префіксом *non-*: *non-access to nuclear weapons*, *non-affiliated union*, *non-content*, *non-union*, *non-unionist*, *non-belligerent country*.

Словоскладання посідає третє місце за продуктивністю та складає 12% від загальної кількості досліджуваних одиниць (див. табл. 1).

Словоскладання є традиційним способом створення політичних неологізмів, які можуть бути:

а) двокомпонентними, що утворюються за моделлю **N + N** (де N – іменник):
soccer (N) + *tom* (N) → *soccer tom*;
hokey (N) + *tom* (N) → *hokey tom*;

soccer (N) + dad (N) → *soccer dad*;
conviction (N) + politics (N) → *conviction politics*;

cordon (N) + sanitaire (N) → *cordon sanitaire*;
monetary (N) + hegemony (N) → *monetary hegemony*;

remix (N) + culture (N) → *remix culture*;
permission (N) + culture (N) → *permission culture*;

world (N) + opinion (N) → *world opinion*;
victim (N) + disarmament (N) → *victim disarmament*;

або за моделлю **A + N** (де N – іменник, A – прикметник):

moral (A) + clarity (N) → *moral clarity*;
perpetual (A) + war (N) → *perpetual war*;
statistical (A) + murder (N) → *statistical murder*;
strategic (A) + reset (N) → *strategic reset*;

б) трикомпонентними, що утворюються за моделлю **N + N + N**: *Checkbook diplomacy* → *Check (N) + book (N) + diplomacy (N)*, *Homeland security* → *Home (N) + land (N) + security (N)*.

При творенні політичних неологізмів за допомогою словоскладання має місце:

- усічення основ, наприклад:
Obama + *confidant* → *Obamacons*;
democrat + *publican* → *Demopublican*;
biology + *politics* → *biopolitics*;
petrol + *dollar* → *petrodollar*;
Europe + *realism* → *Eurorealism*;
Europe + *centric* → *Eurocentric*;
theocratic + *conservatism* → *theoconservatism*.

- усічення запозичених з латинської мови префіксів та суфіксів, наприклад:

one + *conversation* → *oneversation*;
compliment + *insult* → *complinsult*;

У словотворенні політичного дискурсу **конверсія (5%)** виступає непродуктивним способом

творення (див. табл. 1). У роботі конверсія розуміється як спосіб творення слів без використання спеціальних словотвірних афіксів, наприклад: *to hit (N)* → *a hit (N)*, де дієслово *to hit (V)* переходить в іменник *a hit (N)* без словотвірних елементів.

Конверсія притаманна багатьом мовам, але в англійській мові вона має особливо широке розповсюдження. Згідно отриманих даних політичні неологізми утворюються за такими моделями: **N → V, V → N** (де N – іменник, V – дієслово):

a dollar (N) → *to dollar (V)*;
brain (N) → *to brain (V)*;
speech (N) → *to speech (V)*;
summit (N) → *to summit (V)*;
to print (V) → *a print (N)*;
to cut (V) → *a cut (N)*.

Висновки і пропозиції. Дослідження творення неологізмів політичного дискурсу виявило наявність таких способів словотворення: афіксація (суфіксація і префіксація), основоскладання, скорочення (телескопія, усічення, аббревіація) та конверсія (див. табл. 1). Найбільш продуктивним способом творення політичних неологізмів є **скорочення**, яке становить **61%** від загальної кількості досліджуваних одиниць (див. табл. 1). Друге місце за продуктивністю посідає афіксація (22%), третє – словоскладання (12%). Непродуктивним способом творення неологізмів політичного дискурсу є конверсія (5%) (див. табл. 1).

Таким чином, у сучасній англійській мові загальною тенденцією творення неологізмів політичного дискурсу є скорочення, що пов'язано з економією мовних зусиль.

Перспективу наших подальших наукових розвідок становить зіставний аналіз творення політичних неологізмів в англійській і українській мовах.

Список літератури:

1. Будагов Р.А. Что такое развитие и совершенствование языка / Р.А. Будагов. – М.: Наука, 1977. – 264 с.
2. Влияние социальных факторов на функционирование языка [отв. редактор Ю.Д. Дешериев]. – М.: Наука, 1988. – 198 с.
3. Сидоров А.С. К вопросу об аббревиации в английской научно-технической литературе / А.С. Сидоров // Вестник Киевского университета. – 1979. – Вып. 13. – С. 49-51.
4. Ткачик О.В. Номинативні процеси в англійському політичному дискурсі (скорочення, усічення, злиття, реверсія, конверсія). [Електронний ресурс] / О.В. Ткачик. – Режим доступу: <http://term-in.org/goods/15-1-1-1/category/id81/>
5. Зацний Ю.А. Розвиток словникового складу сучасної англійської мови: [монографія] / Ю.А. Зацний. – Запоріжжя: Запорізький державний університет, 1998. – 431 с.
6. Arnold I. V. The English Word : [monography] / I. V. Arnold. – М.: Высшая школа, 1986. – 296 с.
7. Bauer L. English Word-Formation: [monography] / L. Bauer. – Cambridge: Cambridge University Press, 1996. – 296 p.

Громовенко В.В.

Международный гуманитарный университет

ОСОБЕННОСТИ СЛОВООБРАЗОВАНИЯ НЕОЛОГИЗМОВ В АНГЛИЙСКОМ ПОЛИТИЧЕСКОМ ДИСКУРСЕ

Аннотация

В статье исследованы пути обновления языка политического дискурса и особенности словообразования неологизмов в современном английском политическом дискурсе. На фактическом материале текстов интервью политических деятелей в английских электронных изданиях проанализированы неологизмы. Представляются и характеризуются возможные способы словообразования политических неологизмов.

Выделяются наиболее продуктивные способы адаптации новой лексики. В современном английском языке общей тенденцией образования неологизмов политического дискурса является сокращение.

Ключевые слова: неологизмы, политический дискурс, словообразование, аффиксация (суффиксация, префиксация), словосложение, сокращение (усечение, аббревиация, телескопия), конверсия.

Hromovenko V.V.

International Humanitarian University

THE PECULIARITIES OF NEOLOGISMS' WORD-FORMATION PROCESS IN THE ENGLISH POLITICAL DISCOURSE

Summary

The article examines the peculiarities of neologisms' word-formation process in the modern English political discourse. By facts of the text material of politicians' interviews in English electronic media neologisms are analyzed. Possible word formation ways of political neologisms are presented and characterized. The most productive ways of adapting new vocabulary are outlined. It is defined that in modern English the general trend of the word-formation process of political neologisms is reduction.

Keywords: neologisms, political discourse, word-formation, affixation (suffixes, prefixes), compounding, reduction (stem shortening, abbreviation, telescoping), conversion.